

Gemensam överförmyndarnämnd mellan Alingsås, Lerum, Ale och Vårgårda

Antagande av reglemente och samverkansavtal för Västsvenska Överförmyndarnämnden.

Handläggare, Tobias Björk Överförmyndarsamverkan.

Sammanfattning

Alingsås, Lerum, Ale och Vårgårda kommuner har träffat överenskommelse om att från och med den 1 januari 2027 bedriva överförmyndarverksamheten genom en gemensam nämnd, Västsvenska Överförmyndarnämnden, med Alingsås kommun som värdkommun.

Förslaget grundar sig på en gemensam utredning som visar att en samlad politisk organisation ger bättre förutsättningar för styrning, uppföljning, rättssäkerhet och långsiktig utveckling av verksamheten än dagens modell med flera separata nämnder. Samtidigt skapas bättre möjligheter att möta de ökade krav som följer av den nya lagstiftning från den 1 juli 2026, då överförmyndarnämnderna övertog vissa uppgifter från tingsrätterna.

Den gemensamma nämnden bedöms stärka verksamhetens robusthet genom minskad sårbarhet, förbättrade möjligheter till kompetensförsörjning och en mer enhetlig rättstillämpning mellan kommunerna. Genom en gemensam organisation kan resurser och kompetens användas mer effektivt samtidigt som verksamheten ges bättre förutsättningar att hantera framtida krav på kvalitet, tillsyn, informationssäkerhet och civil beredskap.

För att den gemensamma nämnden ska kunna inrättas krävs att samtliga samverkanskommuner antar ett gemensamt reglemente och godkänner ett samverkansavtal. Den samlade bedömningen är att bildandet av Västsvenska Överförmyndarnämnden skapar bättre förutsättningar för en rättssäker, robust och långsiktigt hållbar överförmyndarverksamhet.

Bakgrund

Den 10 september 2025 fattade kommunstyrelsen i Lerums kommun (KS25.222) beslut om att tillstålla Ale och Alingsås kommuner en förfrågan om att gemensamt utreda förutsättningarna för att inrätta en gemensam överförmyndarnämnd. Den 1 oktober 2025 beslutade kommunstyrelsen i Alingsås kommun (2025.431 KS) att tillstyrka förfrågan om att delta i en sådan utredning. Därefter beslutade kommunstyrelsen i Ale kommun den 21 oktober 2025 (KS 2025/496) att ställa sig positiv till att tillsammans med Alingsås och Lerums kommuner utreda frågan om en gemensam överförmyndarnämnd.

Initiativet grundade sig i Lerums kommuns översyn av den politiska organisationen inför kommande mandatperiod. Den dåvarande samverkansformen, med tre separata överförmyndarnämnder och en gemensam tjänstemannaorganisation, innebar parallella styrkedjor, budgetprocesser och uppföljningssystem. Detta medförde en administrativ belastning för såväl tjänstemannaorganisation som politiska organ. Syftet med utredningen var därför att analysera förutsättningarna för att samla det politiska ansvaret i en gemensam nämnd, tydliggöra styrningen och skapa en mer effektiv organisation där resurser i större utsträckning kan användas till verksamhetens kärnuppdrag.

Under december 2025 inkom även Vårgårda kommun med en förfrågan om att ansluta till den befintliga Överförmyndarsamverkan. Mot bakgrund av att en utredning om gemensam nämnd redan pågick beslutades att även inkludera Vårgårda kommun i det fortsatta arbetet.

Nuvarande samverkan

Alingsås, Lerums och Ale kommuner bedriver sedan tidigare överförmyndarverksamheten genom en gemensam tjänstemannaorganisation med Alingsås kommun som värdkommun. Samverkan har under flera år bidragit till att stärka kompetensförsörjningen, minska sårbarheten och skapa mer enhetliga arbetssätt mellan kommunerna. Överförmyndarverksamheten är ett område som ställer höga krav på rättssäkerhet, kontinuitet och specialiserad kompetens. Verksamheten omfattar bland annat tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare samt uppgifter enligt föräldrabalken och lagen om god man för ensamkommande barn.

Samtidigt står överförmyndarverksamheten inför ökade krav. Från och med den 1 juli 2026 trädde ny lagstiftning i kraft som innebär att överförmyndarnämnderna övertar vissa uppgifter från tingsrätterna, bland annat beslut om anordnande av vissa godmanskap. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har bedömt att lagändringarna kan medföra en verksamhetsökning om cirka 20–40 procent. För den planerade gemensamma nämnden motsvarar detta ungefär behovet av en ytterligare heltidstjänst.

Gemensam nämnd

Mot denna bakgrund har kommunerna gemensamt utrett förutsättningarna för att från och med den 1 januari 2027 inrätta en gemensam överförmyndarnämnd för Alingsås, Lerum, Ale och Vårgårda kommuner. Den gemensamma nämnden föreslås benämnas Västsvenska Överförmyndarnämnden och Alingsås kommun föreslås fortsatt vara värdkommun.

En gemensam överförmyndarnämnd innebär att kommunerna fullgör sina uppgifter inom överförmyndarverksamheten genom en gemensam nämnd. Bestämmelser om gemensam nämnd finns i 9 kap. kommunallagen (2017:725). Av 19 kap. 16 § föräldrabalken framgår att kommuner får besluta att ha en gemensam överförmyndarnämnd samt att den gemensamma nämndens uppgifter ska preciseras genom en skriftlig överenskommelse mellan kommunerna.

För att den gemensamma nämnden ska kunna inrättas krävs att samtliga samverkanskommuner antar ett gemensamt reglemente och godkänner ett samverkansavtal. Reglementet reglerar nämndens uppdrag, ansvar, sammansättning och arbetsformer medan samverkansavtalet reglerar de ekonomiska, organisatoriska och administrativa förutsättningarna för samverkan.

Bedömning av föreslagen samverkan

Rättssäkerhet och kvalitet

Överförmyndarverksamheten är en myndighetsutövande verksamhet som ställer höga krav på rättssäkerhet, likabehandling och specialistkompetens. Genom att samla verksamheten i en gemensam nämnd skapas bättre förutsättningar för en enhetlig rättstillämpning genom gemensamma rutiner, riktlinjer och arbetssätt. Detta minskar risken för skillnader i bedömningar mellan kommunerna och bidrar till ökad likvärdighet för de enskilda som kommer i kontakt med verksamheten.

En större organisation ger även bättre möjligheter att upprätthålla och utveckla specialistkompetens inom verksamhetsområdet. Samlade resurser och bredare kompetens skapar bättre förutsättningar att följa rättsutvecklingen, genomföra kompetensutveckling och hantera alltmer komplexa ärenden. Samtidigt minskar verksamhetens sårbarhet genom att beroendet av enskilda medarbetare minskar och förmågan att hantera frånvaro, personalomsättning och arbetstoppar stärks.

Effektivitet och resursutnyttjande

Den föreslagna organisationen bedöms ge ett mer effektivt resursutnyttjande genom att administration, ledning, systemförvaltning och stödfunktioner samordnas inom en gemensam struktur. Gemensamma processer för budget, uppföljning, intern kontroll och verksamhetsplanering minskar behovet av parallella arbetssätt och skapar en mer sammanhållen verksamhet.

Även utbildningsinsatser för ställföreträdare och kompetensutveckling för personal kan samordnas, vilket ger både kvalitetsvinster och ekonomiska fördelar. Genom att minska den administrativa belastningen kan mer resurser användas till verksamhetens kärnuppdrag – tillsyn, handläggning och stöd till gode män, förvaltare och förmyndare.

Robusthet

Överförmyndarverksamheten står inför ökade krav, inte minst genom den nya lagstiftning som trädde i kraft den 1 juli 2026 och som innebär att överförmyndarnämnderna övertog vissa uppgifter från tingsrätterna. SKR bedömer att förändringarna kan innebära en verksamhetsökning om cirka 20–40 procent.

En större gemensam organisation bedöms ha bättre förutsättningar att möta dessa krav genom större flexibilitet, bredare kompetens och minskad sårbarhet. Samverkan stärker även verksamhetens robusthet ur ett beredskaps- och kontinuitetsperspektiv samt skapar bättre förutsättningar att arbeta systematiskt med informationssäkerhet, digital utveckling och kontinuitetsplanering.

Sammanfattningsvis är bedömningen att bildandet av Västsvenska Överförmyndarnämnden skapar bättre förutsättningar för en långsiktigt hållbar, rättssäker och effektiv överförmyndarverksamhet än om verksamheten även fortsättningsvis bedrivs genom flera separata nämnder. Den föreslagna organisationen innebär att det politiska ansvaret samlas i en gemensam nämnd samtidigt som den befintliga samverkan inom tjänstemannaorganisationen vidareutvecklas och förstärks.

Reglemente för Västsvenska Överförmyndarnämnden

För att den gemensamma nämnden ska kunna fullgöra sitt uppdrag krävs ett gemensamt reglemente som antas av kommunfullmäktige i samtliga samverkanskommuner. Reglementet reglerar nämndens uppdrag, ansvar, sammansättning och arbetsformer samt kompletterar de bestämmelser som följer av kommunallagen, föräldrabalken och annan tillämplig lagstiftning.

Nämndens sammansättning

Nämnden föreslås bestå av fyra ledamöter och fyra ersättare, där varje samverkanskommun utser en ledamot och en ersättare. Den föreslagna modellen innebär att samtliga samverkanskommuner ges

ett likvärdigt inflytande över verksamheten, oavsett kommunstorlek. Överförmyndarverksamheten är en lagreglerad myndighetsverksamhet med ett relativt avgränsat uppdrag där nämndens huvudsakliga ansvar är att utöva tillsyn och fatta beslut inom ramen för gällande lagstiftning. Verksamheten är därför inte av sådan karaktär att det finns behov av en större politisk organisation för att säkerställa styrning eller representation.

Bedömningen är att en nämnd bestående av en ledamot och en ersättare från varje samverkanskommun skapar en väl avvägd balans mellan demokratisk representation och effektiv styrning. Samtliga kommuner garanteras representation i nämnden samtidigt som antalet förtroendevalda hålls på en nivå som är proportionerlig till verksamhetens omfattning. Den föreslagna modellen ligger också i linje med hur många andra gemensamma nämnder organiseras i Sverige, där samtliga samverkanskommuner ges likvärdig representation genom en ledamot och en ersättare per kommun.

Roterande ordförandeskap och tjänstgöring

För att skapa ett långsiktigt och balanserat inflytande mellan samverkanskommunerna föreslås att ordförande- och vice ordförandeskapet roterar mellan kommunerna enligt en i reglementet fastställd ordning. Den gemensamma överförmyndarnämnden regleras genom särskilda bestämmelser i föräldrabalken och beslutas för en mandatperiod i taget. Detta innebär att den överenskomna fördelningen av ordförande- och vice ordförandeskapet mellan samverkanskommunerna ligger fast under mandatperioden och att eventuella förändringar av rotationsordningen hanteras inför nästkommande mandatperiod.

Reglementet innehåller även bestämmelser om ersättarnas tjänstgöring och inträdesordning. Regleringen syftar till att säkerställa en stabil beslutsförhet och en tydlig ordning vid frånvaro av ordinarie ledamöter. Liksom för ordförande- och vice ordförandeskapet bygger inträdesordningen på principen om likvärdigt inflytande mellan samverkanskommunerna. Genom en roterande inträdesordning ges samtliga kommuner över tid likvärdiga möjligheter att delta i nämndens beslutsfattande, vilket stärker den demokratiska legitimiteten och den gemensamma nämndens karaktär som ett gemensamt organ för samtliga samverkanskommuner.

Rapportskyldighet och internkontroll

För att säkerställa insyn och god uppföljning reglerar reglementet nämndens rapporteringsskyldighet till samverkanskommunerna. Nämnden ska överlämna budget och årsbokslut till kommunstyrelserna i samtliga samverkanskommuner samt fortlöpande hålla kommunstyrelserna informerade om verksamhetens utveckling. Reglementet tydliggör även att respektive kommunfullmäktige självständigt prövar frågan om ansvarsfrihet för nämnden i enlighet med kommunallagens bestämmelser.

Reglementet innehåller vidare bestämmelser om intern kontroll. Nämnden ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs i enlighet med värdkommunens riktlinjer för intern kontroll. Bestämmelsen syftar till att säkerställa en god ekonomisk hushållning, en rättssäker myndighetsutövning och en ändamålsenlig verksamhet.

Beredskap

Mot bakgrund av det förändrade omvärldsläget och de ökade krav som ställs på kommunernas arbete med civil beredskap innehåller reglementet särskilda bestämmelser om extraordinära händelser och höjd beredskap. Syftet är att säkerställa att överförmyndarverksamheten även under störda förhållanden kan fullgöra sitt lagstadgade uppdrag och upprätthålla en rättssäker verksamhet.

Reglementet tydliggör ansvarsfördelningen mellan den gemensamma nämnden, värdkommunen och samverkanskommunerna. Respektive samverkanskommuns krisledningsnämnd, eller den nämnd

som fullgör dess uppgifter, ges möjlighet att vid behov överta hela eller delar av verksamheten som berör den egna kommunen. Samtidigt ansvarar värdkommunen för samordning av den gemensamma nämndens verksamhet vid kriser som påverkar flera kommuner.

Regleringen bygger på den kommunala ansvarsprincipen, vilket innebär att den organisation som ansvarar för verksamheten under normala förhållanden också ansvarar för den vid kris och höjd beredskap i den utsträckning det är möjligt. Samverkanskommunerna ansvarar även för att den gemensamma nämndens verksamhet omfattas av kommunernas risk- och sårbarhetsanalyser samt beredskapsplanering.

Sammantaget bedöms regleringen stärka verksamhetens robusthet, kontinuitet och förmåga att hantera extraordinära händelser och höjd beredskap samtidigt som ansvarsfördelningen mellan den gemensamma nämnden och samverkanskommunerna tydliggörs.

Arbetsformer och administrativ samordning

Reglementet innehåller bestämmelser om kallelser, sammanträden på distans, justering av protokoll, närvarorätt och formerna för beslutsfattande enligt föräldrabalken. Syftet är att skapa tydliga och förutsägbara arbetsformer samtidigt som ett modernt och effektivt arbetssätt möjliggörs.

I de delar där det varit möjligt har reglementet harmoniserats med Alingsås kommuns övriga nämndreglementen. Detta skapar enhetliga arbetssätt inom värdkommunen och underlättar administration, nämndhantering och stöd till den gemensamma nämnden. En gemensam struktur och terminologi bedöms bidra till ökad tydlighet, effektivitet och rättssäkerhet i nämndens arbete.

Samverkansavtal

Samverkansavtalet reglerar de organisatoriska, administrativa och juridiska förutsättningarna för den gemensamma nämnden och kompletterar reglementet. Avtalet tydliggör ansvarsfördelningen mellan värdkommunen och övriga samverkanskommuner samt reglerar bland annat ekonomi, arkivhantering, personuppgiftsansvar, informationssäkerhet, revision, rapportering och formerna för samverkan. Genom avtalet skapas tydliga ansvarsförhållanden och långsiktiga förutsättningar för en stabil, rättssäker och effektiv verksamhet. De viktigaste delarna i samverkansavtalet är följande:

Värdkommun och organisation

Alingsås kommun är värdkommun för den gemensamma nämnden och ansvarar för den gemensamma tjänstemannaorganisationen. Verksamheten bedrivs inom värdkommunens organisation samtidigt som den gemensamma nämnden fullgör uppgifter för samtliga samverkanskommuner.

Ersättningar från Migrationsverket

Avtalet innehåller även bestämmelser om ansvar för uppföljning och hantering av statliga ersättningar från Migrationsverket avseende ensamkommande barn. Genom regleringen samlas ansvaret för återsökning, uppföljning och administration hos den gemensamma organisationen, samtidigt som ersättningarna även fortsättningsvis fördelas mellan berörda verksamheter i respektive kommun enligt gällande regelverk och lokala överenskommelser.

Arkiv och informationshantering

Avtalet reglerar ansvar för dokumenthantering, arkiv och slutarkivering. Handlingar som uppkommer inom verksamheten hanteras gemensamt under pågående verksamhetstid, medan slutarkivering sker hos respektive samverkanskommun. Detta innebär att respektive kommun även fortsättningsvis

ansvarar för bevarande och arkivansvar för handlingar hänförliga till den egna kommunen. Regleringen syftar till att säkerställa rättssäker hantering av allmänna handlingar och ett tydligt ansvar över tid.

Personuppgiftsansvar och informationssäkerhet

Samverkansavtalet innehåller bestämmelser om personuppgiftsansvar, informationssäkerhet och incidenthantering. Regleringen tydliggör ansvarsfördelningen mellan kommunerna och säkerställer att verksamheten uppfyller kraven enligt dataskyddsförordningen (GDPR) och annan relevant lagstiftning. Avtalet innehåller även bestämmelser om säker hantering av IT-system och externa leverantörer.

Extraordinära händelser och höjd beredskap

Avtalet reglerar ansvarsfördelningen mellan samverkanskommunerna och värdkommunen vid extraordinära händelser och höjd beredskap. Regleringen säkerställer att verksamheten kan upprätthållas även under störda förhållanden samt tydliggör respektive kommuns ansvar inom ramen för det kommunala beredskapsarbetet.

Rapportering och samverkan

Den gemensamma nämnden ska fortlöpande informera samverkanskommunerna om verksamhetens utveckling. Samverkanskommunerna ska utse kontaktpersoner för löpande dialog med nämnden och värdkommunen. Vid behov kan samråd genomföras i frågor av gemensam betydelse för verksamheten.

Lokal närvaro och mottagande av handlingar

Även om verksamheten organiseras i en gemensam nämnd ska tillgängligheten för kommuninvånarna bibehållas. Samverkanskommunerna ska därför bistå med mottagande av handlingar, tillhandahålla lokaler för bokade besök och utbildningar samt medverka i informationsinsatser kring rekrytering och utbildning av ställföreträdare. Ställföreträdare och enskilda ska även fortsättningsvis kunna få lokal service i samtliga samverkanskommuner.

För ställföreträdare, huvudmän och andra enskilda innebär den föreslagna organisationen tydligare kontaktvägar. Överförmyndarsamverkan kommer att hantera samtliga kontakter för den gemensamma nämndens räkning, vilket innebär att det blir tydligare vart allmänheten ska vända sig med frågor, ansökningar och andra ärenden. Risken för dubbelhantering och att ärenden behöver skickas mellan olika kommuner minskar därmed.

Samtidigt säkerställs en fortsatt lokal tillgänglighet genom att ställföreträdare och enskilda vid behov ska kunna boka möten i samtliga samverkanskommuner. Handlingar ska även kunna lämnas in lokalt i respektive kommun, vilket bidrar till att verksamheten upplevs som tillgänglig även om administrationen är gemensam.

Den gemensamma organisationen innebär också förenklingar för ställföreträdarna. Genom att arvoden och kostnadsersättningar hanteras samlat av värdkommunen får ställföreträdarna en tydligare och mer enhetlig hantering oavsett i vilken samverkanskommun huvudmannen är folkbokförd. Detta bedöms minska administrationen och skapa en mer förutsägbar process för både ställföreträdare och verksamheten.

Sammantaget bedöms den föreslagna modellen kombinera fördelarna med en gemensam och effektiv administration med en fortsatt lokal närvaro och god tillgänglighet för kommuninvånare och ställföreträdare.

Utträde, anslutning och avveckling

Samverkansavtalet innehåller bestämmelser om anslutning av nya kommuner, utträde ur samverkan och avveckling av verksamheten. Regleringen syftar till att skapa långsiktighet och förutsägbarhet samtidigt som kommunerna ges möjlighet att ompröva sitt deltagande inför kommande mandatperioder. Genom tydliga regler för förändringar i samverkan säkerställs stabila organisatoriska förutsättningar för verksamheten.

För överförmyndarverksamheten gäller särskilda bestämmelser i föräldrabalken. Enligt föräldrabalkens bestämmelser om gemensam överförmyndarnämnd är nämndorganisationen knuten till mandatperioden, vilket innebär att förändringar av vilka kommuner som ingår i nämnden endast kan genomföras mellan två mandatperioder. En samverkanskommun kan enligt samverkansavtalets bestämmelser säga upp sitt deltagande i samverkan. En sådan uppsägning påverkar dock inte den gemensamma överförmyndarnämndens fortsatta existens eller sammansättning under pågående mandatperiod. Den gemensamma nämnden består till mandatperiodens utgång och eventuella förändringar av samverkanskretsen får därefter hanteras genom beslut i berörda kommunfullmäktige inför nästkommande mandatperiod.

Uppföljning, återrapportering och ansvarsprövning

Den gemensamma överförmyndarnämnden kommer att följa Alingsås kommuns styr- och uppföljningsmodell avseende budget, ekonomisk uppföljning, intern kontroll och bokslut. Eftersom nämnden organisatoriskt ingår i värdkommunen bedöms det vara ändamålsenligt att styrning, rapportering och uppföljning samordnas med värdkommunens ordinarie processer.

Nämnden ansvarar för löpande uppföljning av verksamhetens ekonomi, kvalitet och måluppfyllelse genom bland annat månadsuppföljningar, delårsbokslut och årsbokslut. Vid avvikelser från budget eller verksamhetsmål ansvarar nämnden för att vidta nödvändiga åtgärder samt informera samverkanskommunerna när avvikelserna bedöms vara av betydelse. Delårs- och årsbokslut ska översändas till samverkanskommunerna som underlag för uppsiktsplikt, ekonomisk uppföljning och budgetarbete.

Nämnden ansvarar även för att årligen upprätta förslag till budget inom de ekonomiska ramar som fastställs av samverkanskommunerna. Budgeten ska tas fram efter samråd med kommunerna och innehålla verksamhetsplanering, ekonomisk fördelning och intern kontroll. Revisionen av den gemensamma nämnden genomförs av revisorerna i samtliga samverkanskommuner. Granskningen ska ske enligt god revisionssed i kommunal verksamhet och med stöd av sakkunniga biträden.

Revisorerna redovisar resultatet av sin granskning till respektive kommunfullmäktige och uttalar sig i frågan om ansvarsfrihet. Ansvarsprövningen sker därefter separat i varje samverkanskommun. Varje kommunfullmäktige prövar ansvarsfriheten för de ledamöter och ersättare som kommunen själv har utsett till den gemensamma nämnden. Genom denna ordning behåller samtliga kommuner ett direkt demokratiskt inflytande över verksamheten samtidigt som den gemensamma nämnden granskas ur flera perspektiv.

Ekonomiska förutsättningar

Överförmyndarverksamheten står inför ökade krav under de kommande åren. Från och med den 1 juli 2026 trädde ny lagstiftning i kraft som innebär att överförmyndarnämnderna övertar vissa uppgifter från tingsrätterna, bland annat beslut om anordnande av vissa godmanskap. Lagändringen innebär inte nödvändigtvis fler ärenden, men väl mer omfattande och kvalificerad handläggning.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har bedömt att reformen kan medföra en verksamhetsökning om cirka 20–40 procent. För den planerade gemensamma nämnden motsvarar detta ungefär behovet av en ytterligare heltidstjänst.

Denna kostnadsökning uppstår oavsett organisationsform. Fördelen med den gemensamma nämnden är att kostnadsökningen kan hanteras inom en större organisation där resurser, kompetens och administrativa funktioner delas mellan flera kommuner. Därigenom skapas bättre förutsättningar för att möta de ökade kraven på ett kostnadseffektivt sätt.

Den ekonomiska modellen i samverkansavtalet bygger på att kostnaderna delas mellan samverkanskommunerna utifrån både fasta och rörliga komponenter. Modellen syftar till att skapa en rättvis fördelning där hänsyn tas till såväl kommunernas storlek som den faktiska belastningen på verksamheten.

En grundavgift tas ut av samtliga samverkanskommuner för att finansiera gemensamma fasta kostnader såsom ledning, systemstöd, administration och andra funktioner som krävs oavsett verksamhetens omfattning. Därutöver fördelas verksamhetens kostnader enligt en modell som beaktar både kommunernas invånarantal och antalet aktuella ärenden. Syftet är att kostnadsfördelningen ska spegla både kommunernas storlek och den faktiska nyttan av verksamheten. Fördelningsmodellen bygger på 60 procent invånarantal och 40 procent antal aktuella ärenden.

Kostnader för arvoden och kostnadsersättningar till gode män, förvaltare och förmyndare ingår i den gemensamma nämndens budget. Vårdkommunen ansvarar för administration och utbetalning av arvoden till ställföreträdare, medan kostnaden belastar den kommun där huvudmannen är folkbokförd. På motsvarande sätt ansvarar respektive samverkanskommun för kostnader hänförliga till sina egna förtroendevalda, exempelvis sammanträdesarvoden och övriga politiska ersättningar.

Kommun	Ram 2027	Verksamhet	Arvoden till ställföreträdare	Politisk organisation
Alingsås	4 800 000	3 050 000	1 550 000	200 000
Lerum	4 030 000	2 900 000	1 030 000	100 000
Ale	3 335 000	2 330 000	905 000	100 000
Vårgårda	1 510 000	1 030 000	380 000	100 000
Total ram	13 675 000	9 310 000	3 865 000	500 000

Tabellen visar den preliminära budgetramen för Västsvenska Överförmyndarnämnden 2027 fördelad mellan samverkanskommunerna. Budgeten omfattar verksamhetskostnader, arvoden till ställföreträdare samt kostnader för den politiska organisationen. Fördelningen sker enligt de principer som anges i samverkansavtalet. Den högre kostnaden för politisk organisation i Alingsås kommun förklaras av att Alingsås innehar ordförandeskapet under den första mandatperioden och därmed bär de fasta kostnader som är kopplade till ordförandeuppdraget.

Den ekonomiska modellen innehåller även bestämmelser om budgetprocess, ekonomisk uppföljning, fakturering och slutavräkning. Den gemensamma nämnden ansvarar för att årligen upprätta budgetförslag efter samråd med samverkanskommunerna. Genom löpande ekonomisk uppföljning,

delårsbokslut och årsbokslut säkerställs att kommunerna fortlöpande kan följa verksamhetens ekonomi och vid behov vidta åtgärder.

Den samlade bedömningen är att den ekonomiska modellen skapar långsiktiga och förutsägbara förutsättningar för samverkan samtidigt som den ger en rimlig balans mellan gemensamt ansvarstagande och kostnadsansvar utifrån respektive kommuns storlek och verksamhetsvolym. Genom att verksamheten bedrivs i en större organisation skapas dessutom bättre förutsättningar att hantera de kostnadsökningar som följer av ny lagstiftning, ökade krav på rättssäkerhet och behovet av specialistkompetens. Sammantaget bedöms den gemensamma nämnden skapa bättre förutsättningar att möta de ökade krav som följer av ny lagstiftning samtidigt som verksamhetens kvalitet, robusthet och långsiktiga hållbarhet stärks

Aspekt	Nuvarande samverkan (3 kommuner)	Gemensam nämnd (4 kommuner)
Ny lagstiftning från 1 juli 2026	Ja	Ja
Ökat resursbehov till följd av lagstiftningen	Ca 1 heltidstjänst	Ca 1 heltidstjänst
Kostnadsökning	Uppstår oavsett organisationsform	Uppstår oavsett organisationsform
Kostnaden delas av	3 kommuner	4 kommuner
Styrning och uppföljning	Tre nämnder, tre budgetprocesser och tre uppföljningsprocesser	En gemensam nämnd med en sammanhållen styr- och uppföljningsprocess
Sårbarhet vid frånvaro och personalomsättning	Högre	Lägre
Förmåga att hantera framtida krav på informationssäkerhet och beredskap	God	Starkare
Bedömd kostnadsutveckling	Tydlig kostnadsökning per kommun	Begränsad kostnadsökning per kommun genom att kostnaden delas av fler kommuner
Samlad bedömning	Starkare organisation med begränsad kostnadsökning	